

MÁSOKÉRTEGYÜTT

Gemeinsam für andere

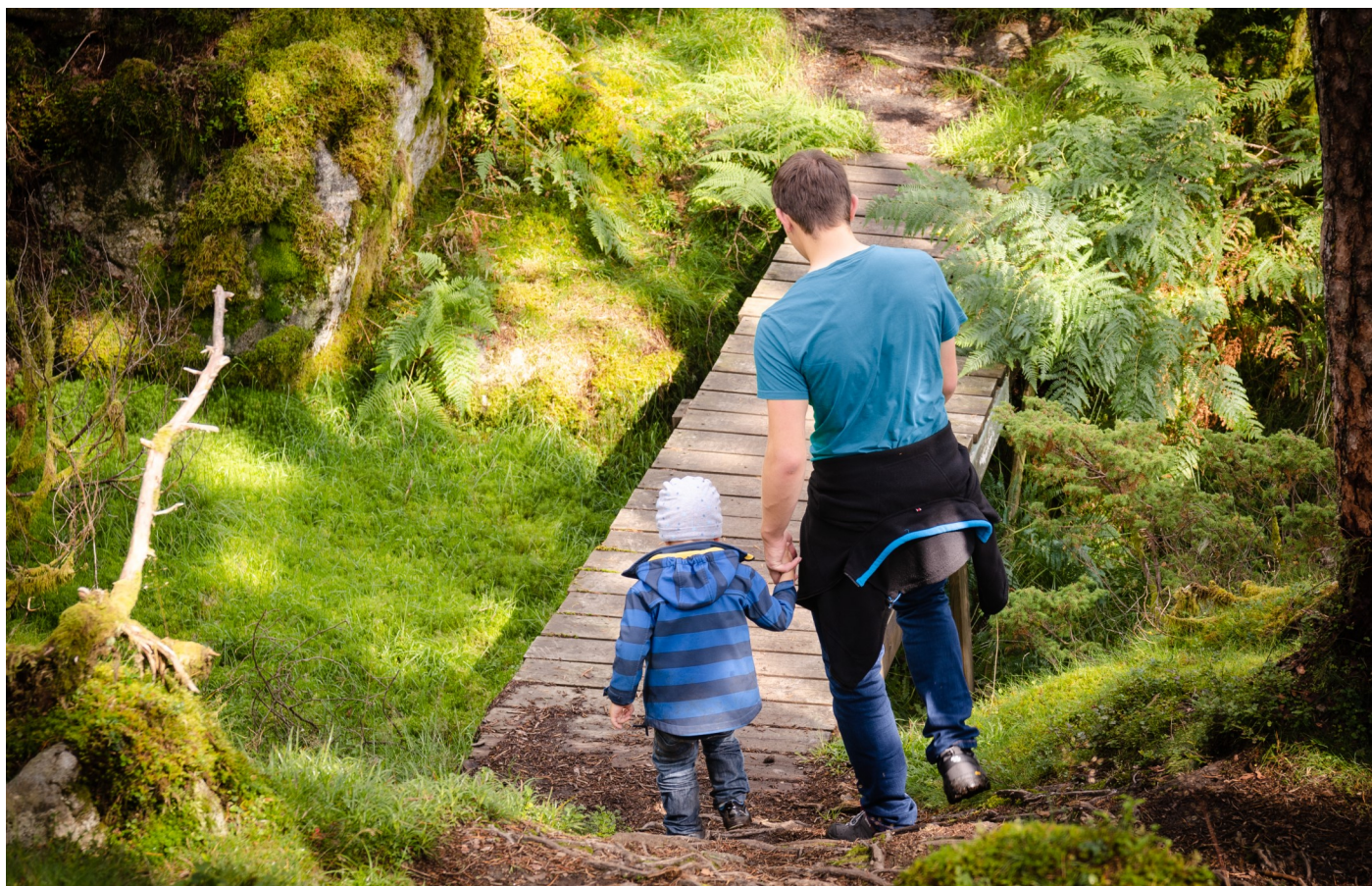
2023

67. évfolyam, 3. (898.) szám

ISSN 1026-2156

III. szám

KIRÁNDULJUNK EGYÜTT!

KEDVES OLVASÓK!

Június az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet számára a munkaérvárás hónapja, amikor a mostanra hagyományossá vált kirándulások ideje érkezett el. Idén különleges nyitottsággal készülünk ezekre az alkalmakra, hiszen kilépünk a megszokott városaink közegeből és új helyszínekre látogatunk: Mariazellbe, Pozsonyba és a stájerországi Edelsbachba, ahová mindenkit szeretettel várunk! Újságunk ezen számában Kurucz-Petrikovics Orsolya cikkén keresztül felidézhetjük egy szintén mindenki számára nyitott alkalom sikerét: Gryllus Vilmos májusi koncertjét a grazi Heilandskirchében. Itt 250 ausztriai magyar találkozhatott közösségünkkel és részesülhetett szép zenei

élményben. A gyülekezet nyitottságáról olvashatunk Wagner Szilárd lelkész írásában, mely kiemeli, hogy a keresztény közösséghez nem csak gyermekként lehet csatlakozni, hanem bármikor! Páll Csilla művészettörténésznek köszönhetően pedig - az idén június 4-én ünnepelt - Szentháromság ünnepéhez kapcsolódva a „Szentháromság ábrázolásait“ csodálhatjuk meg, és bemutatjuk presbitériumunk új tagját, Szentpétery Miklóst, akinek megválasztása mindannyiunk számára nagy öröm! Sok élménnyel kísért kirándulásokat és örömteli olvasást kívánok!

A szerkesztő

„NYITOTT AJTÓT ADTAM ELÉD...” (JEL 3, 8)

A Jelenések könyve nem tartozik a leggyakrabban olvasott bibliai szövegeink közé, egy-egy mondatát azonban jól ismerjük. Ilyen a címben szereplő ige is, amely a filadelfiai gyülekezetnek írt levél egy mondata. Örömteli, ha át tudjuk érezni a bibliai mondatok igazságát, és hitünket erősíti, ha összecsengenek saját élettapasztalatunkkal.

Őszintén szólva most éppen azért idéztem ezt a mondatot, mert - éppen egyházi összefüggésekben - legtöbbször ezzel ellenkező tapasztalatokat szerzek. A templomaink ajtajai szinte mindig zárva vannak. Emlékszem, hogy 20-30 évvel ezelőtt ez még másként volt. A templomkapuk nyitva voltak. Ezáltal meg tudott valósulni az, amit Jézus Kirsztus a templomról mond, hogy az az imádság háza, amely nem csak a vasárnapi istentiszteleteken tölti be funkcióját, hanem minden nap hív, hogy Isten elé vigyük az életünk fontos dolgait.

Az is igaz, hogy a nyitott kapuk bezárása nem ok nélkül történt, hanem éppen olyan emberek és tevékenységük következményeként, akik a hely szentiségét figyelmen kívül hagyva szennyezték be és csonkították meg az Isten házát, vagy értékes tárgyakat tulajdonítottak el belőle. Mindennek természetesen egyenes következménye volt a templomok bezárása. Azok a közösségek, amelyek ezzel elintézettnek tekintették a problémát, sokat vesztek híveik közül, de hitelességükből is. Ezzel szemben azok, akik komolyan vették hivatásukat, tudták, hogy a nyitott ajtónak valamilyen módon jelen kell lennie a közösség életében.

Pünkösöd ünnepe kapcsán mindig újra elgondolkozunk azon, hogy a közösségünk hogyan tud teret adni annak a munkának, amelyet Isten Szentlelke által szeretne elvégezni az emberekben és ezáltal a gyülekezetekben. E kihívás különlegessége és egyben nehézsége is, hogy nincs olyan recept, amely

minden korban egyformán alkalmazható és eredményes.

Amikor gyülekezetünk mindennapi életét tervezzük, akkor arra törekszünk, hogy visszatükrözzük Istennek a nyitott ajtóra vonatkozó üzenetét. Gyülekezeti lapunk mostani száma tükrözi ezt a törekvést: Tanúskodik arról, hogy az elmúlt hetekben sokaknak lehetőségük volt találkozni a közösségünkkel, eközben kicsik és nagyok fantasztikus zenei élménnyel gazdagodtak.

Helene Souza/pixelio.de

Isten ígérete, a nyitottság ténye ha nem is minden napra, de minden életszakaszra vonatkozik. Amikor újra és újra megfogalmazzuk a hívást, akkor azt szeretnénk kifejezésre juttatni, hogy a keresztény közösséghez nem csak gyermekként, a családi hagyományokat követve lehet csatlakozni, hanem bármikor. Az ajtónk nyitva áll!

Örömteli olvasást kíván:

Wagner Szilárd lelkész

G R Y L L U S V I L M O S C S A L Á D I K O N C E R T A G R A Z I H E I L A N D S K I R C H É B E N

2023. május 7-én az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet Gyryllus Vilmos koncertet szervezett a grazi evangélikus Heilandskirchében. A koncertet Wagner Szilárd evangélikus lelkész nyitotta meg, aki egyben felhívta a figyelmet az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet anyanyelvi istentiszteleteire és közösségi alkalmaira. Külön hangsúlyozta, hogy a grazi istentiszteletekkel párhuzamosan gyermekfoglalkozás működik Monostory Anna és Tóth Zsuzsanna Napsugár vezetésével. Ezt követően az evangélikus lelkész átadta a szót Szeitl-Eibinger Zitának, az Ausztriai Magyar Evangélikus Gyülekezet lektorának, aki köszönetet mondott és bemutatta a rendezvény szponzorait, majd Gyryllus Vilmos következő idézetével nyitotta meg a családi koncertet: *„Szeretek énekelni. Felnőtteknek azért, hogy meghallgassák. Gyerekeknek azért, hogy ők is énekeljenek.”*

A koncert különlegessége volt, hogy időpontja pontosan anyák napjára, május első vasárnapjára esett, ami az év egyik legfontosabb ünnepe. Mi sem lehetne becsesebb ajándék egy édesanya számára, mintsem hallani gyermeke önfeledt énekét és látni pajkos, jókedvű táncát! A koncert eddig nem látott tömegeket szólított meg a magyar családok körében, ami nem csoda, hiszen Gyryllus Vilmos kiváló előadóművész! Kétszeres Kossuth díja mel-

lett több kiemelkedő elismerés birtokosa, magyar zenész és zeneszerző, megannyi önálló lemez kötődik a nevéhez. Amilyen sokszínű a munkássága, olyan színességgel sorakoztatta fel dalait repertoárjából, melyeket életének apró történeteivel tarkított. Gyryllus Vilmos személyének varázsát könnyed, szórakoztató stílusa mellett hosszú évtizedekre visszanyúló munkássága is adja, hiszen a jelenlévő édesanyák és édesapák a dalain keresztül újra gyermeknek érezhették magukat. Kicsik és nagyok generációs különbségek nélkül ugyanolyan lelkesedéssel énekelhették a már jól ismert sorokat. Gyryllus Vilmos kortalan, hiszen az idő előrehaladtával is töretlen kíváncsisággal fürkészi a gyermeki lelkeket. Végezetül szívből köszönetet mondunk a szervezés segítőinek és szponzorainak, akik nélkül a koncert nem jöhetett volna létre: Tüchler Tünde, a MEÖK egyesület, a Gráci Magyar Egyesület, az Optikhaus Schwarz, a Klavierhaus STREIF, Stefanie EGGER, a Lichtecht Fotostudio és a Banfy Sonja Fotografie.

Kurucz-Petrikovics Orsolya

S Z E N T H Á R O M S Á G Á B R Á Z O L Á S O K

Ismeretlen szobrász, 1520 körül, Niederösterreich

A művészettörténet egyik különösen jelentős Szentháromság alkotása Albrecht Dürer 1511-ben készült nagy méretű fametszete (39 x28 cm). Ezen az Atyát egy idős úrként, tiaravál (pápai korona) a fején ábrázolta, amint holt fia testét tartja lábai között. A keresztet egy mellette álló angyal vette át több másik gyászoló angyal (fiatalemberek alakjában) társaságában. Mindnyájuk felett a Szentlélek-galamb lebeg. A jelenet az égben játszódik, hiszen lábuk alatt felhők láthatóak, köztük kerúb-fejek vannak elhelyezve. Ez a sorozatban nyomtatott és árúsított fametszet széles körben ismertté vált. Nem csak gazdag polgárok vásárolták meg ezeket a lapokat, hanem sok kortárs művész is. Mindnyájan inspirációnak és példaképnek használták Dürer csodálatos kompozícióit. Ezt a Mömpelgardi oltár több festett jelenetében is fel lehetett fedezni. A fent látható, fából faragott dombormú már a szobrászatba vette át a nagy mester alkotásának elemeit. A jelenet azonos, de a faragott alakok testszerűsége még érzékletesebben szemlélteti azt az isteni áldozatot, amit az Atya a hívők felé nyújt: a halott fiát.

A lent látható, pergamenre festett, Szentháromságot ábrázoló lap annak az imakönyvnek egyik képe, amelyet árpádházi II. András / Endre király leánya kapott ajándékba thüringiai férjének szüleitől. Erzébetet már 1211-től, azaz 4 éves korától Hermann tartományi gróf családjában nevelték, hogy végül 1221-ben az ifjú Lajos gróffal Eisenachban összeházasítsák. A kép alján Hermann gróf és felesége, mint templomalapítók térdelnek, a Szentháromságot körülvevő, mandula formájú ún. „mandorla“ alatt. A mandorla motívum - egy az egész Krisztus-alakot körülvevő dicsfény vagy glória - a bizánci, azaz kelet-római keresztény művészetben jelent meg először. Ezt az ún. Majestas Domini (az Isten dicsősége) ábrázolást innen vette át a középkori német könyv- és ötvösművészet is. Az imakönyvben nemcsak Krisztust, hanem a Szentháromságot láthatjuk oly módon, hogy az Atya két kezében tartja a keresztet és rajta halott fiát, Jézust. Fölötte a Szentlélek-galamb lebeg. Ezt a

Árpád-házi Thüringiai Szent Erzébet Imakönyve, 1211 körül

nyugat-római ábrázolási típust, latinul „sede gratiae-t“, a „kegyelem trónusának“ nevezték. Luther Mózes könyve fordításakor az Exodus (15,17-32) verssorokban először használta erre a „Gnadenstuhl“ kifejezést. A német művészettörténetben ezt a szak kifejezést, a 17. század óta használják a Szentháromság ilyen módon való ábrázolására. A mandorlát a négy evangélista jelképei veszik körül: fent Máté (angyal), János (sas), lent Márk (oroszlán) és Lukács (bika). A mandorla rendszerint szívárvány színeit itt látszólag a piros, fehér zöld színek dominálják. Ugyan közismert, hogy II. András király egy 1222-ben kelt okmányán a pecsét már egy piros-fehér-zöld zsinoron függött, mégsem feltételezhetjük, hogy ebben az esetben a magyar zászló színeire való utalással lenne dolgunk.

A kereszténységénél idősebb zsidó hit és a fiatalabb iszlám is szigorúan az egyistenhitet vallja. Ez a felfogás a kereszténységben annyiban változik, hogy Jézus magát mint „háromeget“ Isten definiálta. Mivel a Szentháromság kifejezést nem találjuk meg a bibliában, a kereszténység első századaiban komoly teológiai viták folytak a szó értelmezése körül. Pusztán emberi logikával nagyon nehéz Jézus

emberi mivoltát és a Szentlélek szellemi hatását a teremtő Atyaisten személyével egybeolvasztani. A józan gondolkodású Luther Márton is bevallotta egy asztali beszélgetés alkalmával (1540. májusában), hogy „Az már igaz, hogy az ész, ha a Szentlélek megvilágosítja, bizonyos mértékig megértheti a Tízparancsolatot, és igazodhat a zsidó valláshoz (a monoteizmushoz); de a mi hitünk cikelyeit, úgy mint a Szentháromságról vagy a Krisztus ember voltáról szólót teljességgel megérteni hiábavaló törekvés, mert nem áll össze...Így hát van mit törnünk a fejünket rajta. Én is ezen töprengök, de én sem értem.“

Az egyházi művészetben a kornak és a teológiai üzeneteknek megfelelően ábrázolták a Szentháromságot különböző módon. Az ellenreformáció korában, ahol a barokk stílus dominált, egyes délnémet templom oltárain meglepő változatra bukkanunk.

Az alábbi képen látható főoltár oromzatán, három kagylós fülkében, három tiarás Atyaisten alakja van elhelyezve, egy-egy országalmával kezükben. Ennek az ábrázolásnak eredetét többféleképpen próbálják magyarázni. Az ótestamentumban, Mó-

zes (Gen, 18,1-16) könyvében, az Úr három férfi alakjában jelenik meg Ábrahámnak. Ezt a jelenséget a nagy egyházatyák óta a keresztény Szentháromság ideája előzményének tekintik.

Páll Csilla
művészettörténész

Szentháromság oltár, 1660, Weihenlinden, Bajorország

Ú J P R E S B I T E R Ű N K : S Z E N T P É T E R Y M I K L Ó S

A gyülekezet életében mindig nagy örömet jelent, amikor új szolgálattevők kapcsolódnak be a munkába. Közgyűlésünk ilyen örömteli kötelezettségének tett eleget, amikor a gyülekezet operatív vezető testülete, a presbitérium javaslatára presbiterré választotta Szentpétery Miklóst, bécsi közösségünk tagját. Ismerjük meg őt közelebbről!

Mit mondanál el magadról szívesen?

Jelenleg nyelviskolákban dolgozom: németet és néha magyart tanítok. Szívesen foglalkozom emberekkel. Mindig jó látni az egyéni fejlődést egy tanfolyam végén. Német középiskolai tanári diplomámat Budapesten, média szakos diplomámat Innsbruckban szereztem. Érdekel a művészettörténet és a történelem, de az aktuális társadalmi-gazdasági folyamatok is, szabadidőmben szívesen foglalkozom ezekkel a témákkal. Ezen kívül, ha tehetem, új helyeket fedezek fel: történelmi városokat vagy természeti látnivalókat. Különösen érdekes vidéknek tartom a Felvidéket, ahol már több mint negyven városban jártam.

Hogyan kerültél kapcsolatba a gyülekezetünkkel? Hogyan éled meg közösségünket, mit jelent ez számodra?

Már több éve kapcsolatban vagyok a gyülekezettel, szívesen megyek el a közös alkalmakra. Részt vettem az 1956-os plakátkiállítás összeállításában, többször írok cikkeket a gyülekezeti újságba. Pozitívumnak tartom, hogy a gyülekezet tagjai segítik és számon tartják egymást. Az utóbbi években komoly újítások, kezdeményezések is elindultak: gyülekezeti délutánok, gyülekezeti hétvége, múzeumlátogatás és koncertek is szerepelnek a programban. Ez annak a bizonyítéka, hogy van jövője a közösségnek. A tartalmas gyülekezeti újság mellett prospektusok és

folyamatosan frissülő honlap is segíti a kapcsolattartást. Így olyan embereket is el lehet érni, akik korábban nem hallottak a közösségről.

Milyen szerepet játszik életedben a kereszténység, az evangélikusság?

Már gyerekkoromban kapcsolatba kerültem a kereszténységgel. Szüleim fontosnak tartották, hogy bevezessenek a hit világába. Elsőre nehezen áthidalhatónak tűnő helyzetekben sokszor megtapasztaltam az isteni segítséget.

A keresztény tanítás az egyéni sikerhajászás helyett közösségi felelősségvállalásra hív el. Meg kell találnunk a feladatunkat a környezetünkben, válaszokat kell adnunk az aktuális társadalmi-gazdasági folyamatokra. A kereszténység befolyása az európai és az Európán kívüli világra is vitathatatlan, jó lenne, ha az európai kontinens visszatérne a keresztény tanításhoz, amely kultúrájának és túlélésének is fundamentuma.

A protestáns felfogásban az egyéni felelősség és az egyéni alkotás szabadsága is kiemelten jelenik meg. Az egyéni szabadságot fenyegető aktuális társadalmi veszélyekre reflektálnunk kell.

Az evangélikusságról rengeteg dolog eszembe jut. A reformáció nagyívű változásokat indított el Skandináviától a Kárpát-medencéig. A magyarországi evangélikussághoz számos jelentős személyiség köthető, akik nélkül a magyar kultúra egyértelműen szegényebb lenne. Sokoldalú az egyházi építészetünk, gazdag zenei hagyományunk van. Szerencsére színvonalas közgyűjteményeink és oktatási intézményeink ápolják is ezeket a hagyományokat. Fontos ugyanakkor, hogy az egyház élő legyen, képes legyen megújulni, és üzeneteket, akár kritikus üzeneteket is széles körben eljuttatni. Egyre több a gyökértelen ember, meg kell szólítani, be kell vonni őket is.

Hogyan jelenik meg a hit a mindennapjaidban?

A hit sokszor átsegít a nehézségeken, de képes ráirányítani a figyelmünket a pozitív történésekre is: hálára tanít. A keresztyén tanítás az élet és a létezés kérdéseire is választ ad, és folyamatos önreflexiót igényel.

Mit jelent számodra a presbiteri szolgálat?

Milyen terveid, céljaid vannak a jövőre nézve?

Mindenekelőtt szeretném megköszönni a presbitériumnak a jelölést, és a gyülekezetnek a támogatást! Fontosnak tartom, hogy a gyülekezet fennmaradása hosszú távon biztosított legyen. Vannak ötleteim, programjavaslataim, amelyeket szívesen megvalósítanék.

Köszönjük az interjút!

KÖSZÖNET

Kedves Olvasóink!

Ezúton szeretnénk megköszönni nagylelkű adományait, melyet adakozási felhívásunkra küldtek. Nagy öröm számunkra, hogy ilyen sokan becsülik munkánkat és támogatják anyagilag, hogy fenn tudjunk maradni, hiszen kis gyülekezet révén nehezebb pénzforráshoz jutnunk.

Szíves adományait továbbra is várjuk (IBAN AT70 1100 0002 9041 9100).

Kérjük, hogy az utalásra írják rá: „Spende AMEGY“.

Isten áldása és kegyelme legyen mindannyiunkkal!

A presbitérium nevében hálás köszönettel:

Andorka Hanna felügyelő

Impressum

Medieninhaber und Herausgeber:

Presbyterium der
Ungarischen Evangelischen Gemeinde
A.B. in Österreich A-1060 Wien,
Capistrangasse 2/15
Tel. +43 650 58 777 12,
E-mail: maegy.austria@gmail.com
Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Erscheinungsort: Wien

Verlagspostamt: A-1060 Wien

Zul.Nr.: GZ 02Z031072 M

Richtung der Zeitung:

Informationen über die Tätigkeiten und
Veranstaltungen in der Pfarrgemeinde

Redaktion: Pfarrer Szilárd Wagner, Lektorin Zita Szeitl-Eibinger

Bankverbindung: Bank Austria, A-1011 Wien, Schottengasse 6.

IBAN: AT701100000290419100; SWIFT (BIC): BKAUATWW

ISTENTISZTELETEK ÉS GYÜLEKEZETI ALKALMAK

Nagy örömmel hívunk és várunk mindenkit istentiszteleteinkre és
gyülekezeti alkalmainkra.

BÉCS

Június 10.	Kirándulás Mariazellbe
Információ:	https://www.evangelikus-at.com/kirandulasmariazell2023
Június 25.	10 óra Évadzáró gyülekezeti nap
Helyszín:	Markuskirche-Wien-Ottakring, Thaliastraße 156. 1160 Wien
Július 1.	Kirándulás Pozsonyba
Információ:	https://www.evangelikus-at.com/kirandulaspozsony2023

GRAZ

Június 18.	10.30 Évadzáró gyülekezeti nap Edelsbachban
Információ:	https://www.evangelikus-at.com/kirandulasgraz2023

